

Frineger Cornelius, 1828

Vestindiske sager i Højesteret

Transskriberet af Jens Villumsen 2025

St. Thomas Byfoged, Kriminalprotokol 1826-1833

[opslag 124]

<https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=20201165#290339,58020604>

Anno 1828 den 24de April om Formiddagen Kl. 10½ blev St Thomæ Extraret sat, holdt og administreret af Undertegnede i Overværelse af Tingmændene Gad og Gartner hvor da blev foretaget

Nº 5/1828 Chrim-Forhør over Frineger Cornelius beskyldt for Crimen bestialitatis

Dommeren anmærkede at Politie Adjt. Boy havde til ham gjort Anmeldelse om at en Frineger som han employerede til at passe sin Hoppe skulde have havt legemlig Omgængelse med denne; i Anledning heraf vilde han i Gaar Eftermiddags blive arresteret og fremstod nu løs og ledig for Retten; han angav sit Navn at være Cornelius, hans Faders Navn er Christian og hans Moder Paulina, han veed ikke sin Alder, men han er døbt i den danske Kirke og født her paa Stædet. – Han har ingen Opdragelse havt, kan hverken læse eller skrive, han er ikke confirmeret. Han har ikke tilforn været tiltalt, dømt eller straffet for nogen Forbrydelse. – Angaaende den Misgjærning hvorfor han sigtes og hvorom han nu blev adspurgt, da nægtede han samme; han forklarede i denne Anledning, at efter Anmodning af Politie Adjt Boy passer han dennes Hoppe, og gik han i Tirsdags med den ned til Kongeværftet for at vaske den i Søen og bragte samme ind i et Got som ligger imellem de Pakhuse som afbenyttes af Kjøbmændene Bergeest og Goldmann; hvor han bandt Hoppen medens han forrettede et nødvendigt Erinde. – Verdett, der er Handelsbetjent hos Kjøbmand Goldmann, kom ned i Gottet til Comparenten og spurgte ham hvis Hest det var, hvorpaa han svarede at den hørte Boy til, og Verdett observerede hertil at han vilde tale til Boy, Dep^t antog at Verdett var vred fordi at Hesten var bundet i bemeldte Got som er en indesluttet Plads uden for saavidt at den er aaben til Søen – aftraadt. – Efter Budsenselse mødte James Verdett Handelsfuldmægtig hos Kjøbmand Goldmann, 26 Aar gl, bekjender sig til den engelske Kirke, han forklarede at han boer i Kjøbmand Goldmanns Gaard, og kan fra sit Vindue see ned i Gottet, som løber fra forbi samme Gaard. I Tirsdag Morges Kl 5 hørte han en Slave som opholder sig i Gaarden hvis Navn er John de Leon raabe til en Person hvor han vilde hen med den Hest, derefter aabnede han sit Vindue og ved at see ned i Gottet observerede som at nærværende Arrestant Cornelius var steget af paa en Muur og efter at have taget Halen tilside af den Hoppe han havde bragt med sig, saae Deponenten tydeligen at Arrestanten bedrev Utugt med samme, hvorover Dep^{ts} Sind blev saa oprørt at han næsten kunde have gjort en Ulykke paa ham ifald han havde havt noget Vaaben ved Haanden, imidlertid løb Deponenten øjeblikkeligen ned men Arrestanten saae ham inden han kom nær ved ham og sprang paa Hoppen, dog forfulgte Dep^t ham og greb ham fat samt spurgte ham om hvorledes han kunde begaae en saadan Afskyelighed, i Begyndelsen nægtede han Gjærningen, men efter at Dep^t havde peget paa Vinduet hvorfra han saae det tilstod han samme. Efter at Arrestanten havde sagt ham hvis Hest det var nemlig Politie Adjt Boys, lod han ham gaae og gav ham ~~strax~~ Underretning derom, det var ingen andre Vidner til det passerede end Deponenten – Den omtalte Slave John Deleon saae blot da Arrestanten reed ind i Gottet men ikke det Øvrige der passerede. – Arrestanten Cornelius blev nu fremstillet for Retten og confronteret med James Verdett og tilstode han nu at have bedrevet den Afskyelighed som han er sigtet for, og at dette tilgik aldeles saaledes som Verdett har forklaret, hvilket han nu maatte tilstaae var Sandhed i det Hele, ~~men~~ Paa Tilspørgende om han ikke før havde gjort sig skyldig i samme Misgjærning erklærede han at dette var den første Gang og at han nu meget fortryder hvad han saaledes har gjort. – Verdett demitteret – Fremstod Frinegerinde Paulina, veed ikke sin Alder, bekjender sig til den Lutherske Religion, hun er Moder til nærværende Arrestant Cornelius og har avlet ham i naturligt Ægteskab med Frineger Christian Cornelius, hun veed ikke hvor gammel denne hans Søn er, han har slet ingen Opdragelse havt; angaaende hans Caracteer og Opførsel havde hun aldeles intet at udsætte paa ham, og er det hende ikke bekjendt at han nogensinde har gjort sig skyldig i nogen Forbrydelse – Hun hørte i Gaar af Verdett at hendes Søn skulde have gjort sig skyldig i den Forbrydelse hvorfor han er arresteret, og i den Anledning spurgte hun hendes Søn derom men han nægtede samme. – demitteret. – Da Politie Adjutant Boy formedelst Sygdom ikke

kunde møde og Arrestantens Fader er paa en Plantage paa Landet, og saaledes ikke kunde møde i Dag, blev dette Forhør udsat til i Morgen og Arrestanten opsat i Fængslet. – Hvorefter Retten blev hævet.

Saa skeet testerede
H H Berg

Anno 1828 den 25de April om Middagen Kl: 12 slet bleve St Thomæ Extraret sat, holdt og administreret af Undertegnede i Overværelse af Tingmændene Gad og Aasted, hvorda blev foretaget:

Nº 5/1828 Chrim-Forhør over Frineger Cornelius beskyldt for Crimen bestialitatis

Arrestanten var løs og ledig, for Retten tilstode Fremstod Neger Christian Cornelius. Han er Slave og tilhører Planter Weinmar veed ikke sin Alder, han bekjender sig til de Mæhriske Brødres Lære og er Fader til nærværende Arrestant Cornelius. Angaaende denne forklarede han at han antager han er forrykt saasom han plejer nu og da at komme til Plantagen Ensomhed hvor Comparenten opholder sig for som han siger til Moderen, at besøge Comparenten, men desuagtet kommer han ham dog ikke nær uden netop naar han søger ham op, men driver omkring paa Plantagen, og lægger sig ned under Buskene, – fremdeles anførte Dep^t som Beviis paa hans Søns Galenskab, at undertiden naar han sætter Mad for ham spisede han det ikke men ~~løber~~ gaaer sin Vej – ligesom han og undertiden naar han har spurgt ham om hvorfor han opholder sig i Buskene giver til Svar at Folk har løbet efter ham. – Saaledes har han baaret sig ad fra sin spæde Alder af – Det er ikke Dep^t bekjendt at hans Søn nogensinde har viist sig hengiven til den Last hvorfor han er arresteret og han veed aldeles intet videre i denne Sag til Oplysning at forklare – Dep^t veed ikke hans Søns Alder men han er døbt i den danske Kirke og har kun en kort Tid opholdt sig hos Deponenten medens han var ganske liden; siden den Tid har han opholdt sig hos Moderen men desuagtet har han ofte kommet ud til ham til Plantagen saaledes som anført. – Da Deponenten intet videre til Oplysning vidste blev han demitteret. – Fremstod Frinegerinde Paulina som forklarede yderligere paa givne Anledning at hende Søn Cornelius jevnlig løber bort uden nogensomhelst Anledning og af denne Omstændighed antager hun at han er noget forrykt, men forøvrigt kan hun ikke angive nogen Omstændighed der kan tjene til at oplyse at han ikke er ved sin fulde Forstand. – demitteret. – Fremstod Politie-Adj. Boy som forklarede at Frinegerinde Paulina og hendes Søn nærværende Arrestant opholder sig i samme Gaard ~~som~~ hvori Comparenten boer – I de sidste 3 Maaneder har Arrestanten af og til passet hans Hoppe og om Morgenen bragt den ud for at vadske den i Søen. – Comparenten blev i Onsdags af Verdett underrettet om at Arrestanten havde Tirsdag eller Mandag bragt hans Hoppe ned i Guttet ved Goldmanns Pakhuse og saa havt Omgjængelse med samme hvorfor han anmeldte dette til Politiemesteren for resten veed Dep^t intet videre til Oplysning derom og har ikke talt med Arrestanten siden den Tid – Verdett viste Deponenten Stedet hvor Arrestanten havde bedrevet den ommeldte Afskyelighed. Paa samme Sted er fuldt med Buske og efter Verdett sigende har Arrestanten da han begik Forbrydelsen staaet paa en lille Muur – for resten er Gottet saaledes beliggende at man ikke vel kan see ind i samme uden fra Verdetts Vindue – Angaaende Arrestanten kan han ingen Oplysning give om hans Karakter og Opførsel, og heller har han mærket noget Tegn til Galenskab hos ham – Han løber af og til bort og naar Moderen fanger ham faaer han Prygl derfor Deponenten antager at han er et overordentlig enfoldigt og dumt Menneske, og undertiden naar han løber væk lader han sig føre tilbage af sin Broder som er en lille Dreng paa 8 à 9 Aar. – Da han intet videre vidste til Oplysning i denne Sag, blev han demitteret. – Dommeren besluttede at lade Hoppen hvormed Arrestanten Cornelius har bedrevet Crimen bestialitatis ihjelslaae og begrave efter at samme først var bleven vurderet. – Arresten blev derefter opsat i Fortet og dette Forhør sluttet for saafremt beskrevet at tilstilles Gouverneuren. – Hvorefter Retten blev hævet.

Saa skeet testerer
H H Berg

[opslag 127]

<https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=20201165#290339,58020607>

Anno 1828 den 1ste Mai, om Formiddagen Klokken 11 slet blev St Thomæ extra Byetings Ret sat, holdt og administreret af Undertegnede i Overværelse af Tingmændene Friborg og Aasted, hvorda blev foretaget Sagen:

N° 5/1828

Prok: Porth som befalet Aktor

q

Frineger Cornelius, tiltalt for crimen bestit:

Dommeren fremlagde det Kongl: Raads Kommunikation af 29de f: M: ved deri ovenmeldte Forhør, samt den til i Dag passerede Indkaldelse. Tiltalte Cornelius var løs og ledig for Retten tilstæde. Fremstod Planter Ernst Jacob Weinmar, Luthersk af Religion, som forklarede, at han har eiet Plantagen Eensomhed siden Aaret 1817 og i denne Tid har tiltalte Cornelius, som egentligen havde sit Tilhold hos sin Moder, af og til kommet ud til Plantagen, for at besøge hans Fader Christian Cornelius, som tilhører Comp. – Angaaende Tiltaltes Karakter og Opførsel, da har han ikke nogen nøie Kundskab derom, imidlertid har Comp: erfaret, at han af og til har røbet Træk af en høj Grad af Dumhed og Enfoldighed, saaledes at han har anseet ham at være fiantet. Dep: mener hermed at han har seet Tiltalte undertiden at vælte sig i Sandet som et lille Barn paa 4 a 5 Aar, medens de andre Negere arbeidede, og uden at have nogen anden at lege med, til andre Tider har Tiltalte, naar han er kommet til Plantagen for at besøge sin Fader, strax løbet bort fra ham uden mindste Grund eller Anledning, nemlig uden enten at være paalagt noget Arbeide eller truet med Prygl, og imidlertid opholdt sig flere Dage i Buskene og først kommet hjem igien naar han har været meget forhungret. Comp: har desuden hørt af Negere, af hvem kan han ikke sige i Særdeleshed, at det mindste Barn kan cujonere Tiltalte og hente ham naar han løber væk, hvilket er saa almindeligt bekiendt iblandt Comp: Negere, at Comp: har hørt dem sige, at naar Cornelius har løbet bort: lad ham kun gaae, ethvert lille Barn kan bringe ham hjem igien. Saa har og Comp: hørt – af hvem kan han ikke sige – at han engang havde faaet den Grille i Hovedet, at han ikke vilde gaae til Byen til sin Moder, med mindre hans gamle Bedstemoder, som er en Kone paa 70 Aar, bragte ham der, og hvortil hun ei var istand. Dep: veed ikke Tiltaltes Alder, men antager ham at være 17 a 18 Aar, han har hørt at Tiltalte have været sat i Tømmermands Lære, hos hvem veed han ikke og i øvrigt vidste han aldeles intet videre til Oplysning i denne Sag, hvorefter han bekræftede sin afgivne Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret. – Fremstod James Verdett, som blev forelæst hans under det fremlagte Forhør afgivne Forklaring, hvilken han erklærede at være udi et og alt sandfærdig og bekræftede derefter samme med sin af Lovens Eed og blev demitteret. Tiltalte Cornelius nægtede nu at have bedrevet den Afskyelighed hvorfor han sigtes, ~~men~~ og observerede nu, at han havde blot gaaet ind i Gottet for at forrette et nødtørftigt Ærende, og mener han at dette har givet Anledning til at Verdett har antaget, at han havde Omgang med Hoppen, og uagtet han nu af Dommeren blev gjort opmærksom paa, at han under det optagne Forhør allerede har tilstaaet Gierningen, vedblev han ~~at~~ sin i ~~den~~ nu giorte Benægtelse og observerede derhos, at han under det optagne Forhør ved sin da afgivne Forklaring havde menet, at han havde været i Gottet i et nødtørftigt Ærende og ikke at han havde haft Omgang med Hoppen, hvilket han nu vedblev at nægte. I Anledning af at Tiltalte nu fragaaer sin forhen giorte Tilstaaelse, blev Verdett atter fremstillet for Retten og Tiltalte med ham konfronteret; men desuagtet vedblev han at fragaae Gierningen. Verdett vedblev sin Forklaring og blev derefter demitteret. – Paa given Anledning forklarede Tiltalte at han for længe siden har været i Lære hos Tømmermester Nicolas Phillips og i de sidste 3 Maaneder har han været hos en anden Tømmermand ved Navn Long. Aftraadt. – Fremstod Politie-Adjutant Boy, for hvem blev oplæst hans under det afholdte Forhør afgivne Forklaring, hvilken han erklærede at være rigtig og sandfærdig, samt forklarede derhos yderligere paa given Anledning, at Verdett viste ham den Muur, hvorpaa Tiltalte skal have staaet ~~paa~~ da han havde Omgang med Hoppen, og er denne Muur af saadan høide, at Tiltalte vel ved at at staae derpaa, kunde have bedrevet den Gierning, hvor for han sigtes – Endvidere forklarede Dep: betreffende Tiltalte, at denne giver flere Tegn paa at han er en Taabe, tildeels har Dep: observeret at han tager med ganske smaae Børn og søger ikke Selskab med unge Mennesker af hans Alder og naar disse spørger, tager han ikke Deel deri, men sidder og maaber med Haanden under Kinden. Af Tiltaltes hele Væsen og Opførsel, har Dep: stedse anseet ham for fiantet eller

tosset, ligesom han og, efter hvad Dep: har hørt hans Moder skal have sagt, pleier at forrette sit Nødtørft i Sængen, uden at Ureenligheden generer ham. Dep: har hørt at Tiltalte har været i Tømmerlære, men hos hvem veed han ikke, og at han stedse løb bort fra sin Mester. Da Dep: i øvrigt intet videre vidste til Oplysning i denne Sag, bekræftede han sin afgivne Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret. Fremstod Tømmermester Nicolas Phillips. luthersk af Religion, 38 Aar gl: som paa Tilspørgende forklarede, at Tiltalte Cornelius har været hos ham i Lære i cirka 3 Aar og forlod ham for omtrent 2 Aar siden; han blev sat i Lære hos Dep: af nu afdøde Mad^m Coppinger, som forhen havde været Eier af hans Moder; han løb bestandig væk fra hans Arbeide, uden nogen given Anledning og antager Dep: at Aarsagen hertil var, at han ingen Lyst havde til at arbeide; Dep: har aldrig mærket noget Tegn til at han manglede Forstand, da han udrettede ethvert Ærende som han gav ham ligesaa rigtigt som enhver anden af hans Alder; han veed ikke hans Alder, men formoder den at være 15 Aar. Forøvrigt kender han intet videre til Oplysning om hans Karakter eller Opførsel og siden han forlod Dep: har han intet videre havt at bestille med ham: om han siden den Tid er bleven taabeligt, veed han ikke. Han bekræftede derefter sin aflagde Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret. – For Retten fremstod Negerinden Paulina, hun blev forelæst hendes under det fremlagte Forhør afgivne Forklaring, hvilken hun erklærer at være aldeles rigtig. Hun forklarede derefter yderligere paa given Anledning, at hendes Søn ikke omgaaes med sine Jævn-Aldrende, men sidder derimod med Haanden under Kinden, uden at sige noget; derimod leger han ofte med ganske smaae Børn og som oftest forretter han sit Nødtørft i Sengen som et andet Barn, uden at bryde sig derom, og han lader sig cujonere og maltraktere af smaae Børn. Ofte naar han løber bort og det uden mindste Anledning, holder han sig saalænge udi Buskene at han er ganske forhungret og kommer hjem i saadan Forfatning at hun ikke har hierte til at straffe ham. Baade Mad^m Funch og Jane Francis, som boer i samme Gaard med Dep: er bekjendte med disse af hende anførte Omstændigheder. Det forholder sig rigtig at hendes Søn har været i Tømmermands Lære hos Phillips og Long, og at han bestandig løb bort fra dem. Efter at have erklæret at hun intet videre vidste til Oplysning i denne Sag, bekræftede hun sin afgivne Erklæring og blev demitteret. Dommeren udsatte derefter Sagen til i Morgen Middag Kl: 12 slet, for til den Tid at besørge indkaldt Mad^m Funch og Tømmermand Long, samt Jane Francis. Arrestanten blev igien opsendt til Fortet.

Hvorefter Retten blev hævet. – Saa skeet testerer.

H H Bay

Anno 1828 2^{den} Mai om Middagen Kl: 12, blev St Thomæ Skifte-~~Re~~ extra Bytingsret sat, holdt og administreret af Undertegnede, i Overværelse af Tingmændene Friborg og Aasted, hvorda blev fortaget Sagen:

N° 5/1828

Prok: Porth som befalet Aktor

q

Frineger Cornelius, tiltalt for crimen best:

Tiltalte Cornelius blev løs og ledig for Retten fremstillet. Dommeren fremlagde den til i Dag passerede Indkaldelse. –

Fremstod Basil Long, født paa St Croix, catholsk af Religion, 24 Aar gl:, Tømmermand af Profession. Han forkl: paa given Anled: at Tiltalte Cornelius har været i Lære hos ham omtrent i 14 Maaneder og forlod hans Arbeide for omtrent 1½ Md: siden, af hvad Aarsag veed han ikke, da han intet meldte til Komp:, der ei intet heller har spurgt ham derom. I den Tid han som meldt var hos Komp; løb han 2de Gange væk, den ene Gang uden nogen somhelst Anledning og den anden Gang af Frygt for Prygl. Angaaende hans Karakter og Opførsel, da veed Komp: aldeles intet ondt om ham; han er i en høj Grad stupid, da han intet kunde fatte af hvad der blev ham anvist at gjøre og Komp: ansaae ham saa Enfoldig, at han ikke engang straffede ham naar han gjorde sit Arbeide forkeert. For resten kan Komp: ikke give nogen yderligere Forklaring angaaende hans Forstands Evner, eller hvorvidt han er istand til at skielne imellem Godt ~~imod~~ og Ondt. Da Komp: intet videre vidste til Oplysning i denne Sag, bekræftede han sin afgivne Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret.

Fremstod Jane Francis, født i St Croix, veed ikke sin Alder, men skiønnes at være 40 Aar, bekiender sig til den lutherske Religion. Hun forkl: paa given Anledning, at hun i 4 Aar har boet i samme Gaard med Frin: Paulina, Moder til Tiltalte Cornelius, og derved har hun havt Leilighed til at observere, at han er i en høj Grad stupid og efter hendes Tanker fiattet. Han sidder ofte i Tanker og skiøtter ikke om at spørge med sine Jevn-Aldrende, men derimod lader han sig udskielde og cujonere af smaae Børn. Han løber ofte væk fra sin Moder uden nogensomhelst Anledning og holder sig omkring i Buskene indtil Hungeren driver ham hjem og er det Komp: bekiendt at han undertiden har været flere Dage borte paa denne Maade. Hun har hørt fra hans Moder, at han forretter sit Nødtørft i Sengen, uden derved at genere sig mere end et Spædt Barn, og i det Hele har hans Væsen forekommet hende at være sært og underligt, saaledes at hun undertiden har antaget at han ikke var ved sin fulde Forstand; hun har aldeles intet ondt hørt om ham og veed for resten intet videre til Oplysning i denne Sag; hvorpaa hun bekræftede sin afgivne Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret. Fremstod Madame Louisa Funch, bekiender sig til den protestantiske Religion. Hun forklarede paa given Anledning, at Frin: Paulina, Tiltaltes Moder, boer i hendes eiende Gaard, Hun har kiendt Paulina i en Række af Aar og i det sidste Aar har hun kiendt Tiltalte, som har opholdt sig hos sin Moder; hun har ofte bemærket, at Tiltalte er meget stupid og underligt i sit Væsen og veed intet ondt om ham. Han søger ikke Selskab med unge Mennesker af hans Alder, men derimod tager han med smaae Børn og morer sig med at skrabbe Steen og Jord sammen og naar han bliver spurgt om hvorfor han gjør det, svarede han at han bygger Huse. Hun har og observeret at smaae Børn kan skielde ham ud og fortrykke ham saaledes at han græder; han løber ofte væk uden nogen given Anledning og bliver ofte saaledes borte indtil han er meget forhungret og undertiden maae Moderen skielde paa ham inden han vilde spise; hans Moder har fortalt hende, at han er ureenlig i Sengen og generer sig ikke mere derfor end et lille Barn; endvidere har Komp: observeret, at han jevnlig er særdeles stille og nedslaget og forkommer han hende meget forskielligt fra andre unge Mennesker paa hans Alder. Naar han har været bortløbet, har han ofte været bragt hjem af et lille Barn og for nogen Tid siden, da han saaledes havde været borte, afklædte hans Moder ham til Straf og bandt ham blot et Tørklæde om livet, og sagde at han skulde staae saaledes for at Folk kunde lee af ham, og stod han saaledes i en lang Tid uden at sige et Ord. Han er saaledes forekommet Komp: at han er fiattet. Da hun aldeles intet videre vidste til Oplysning i denne Sag, bekræftede hun sin afgivne Forklaring med Lovens Eed og blev demitteret. Fremstod Tiltalte Cornelius, som i Anledning af at Tømmermand Long har sagt at han har været i 14 Maaneder hos ham og Tiltalte har sagt at han kun var hos ham i 3 Maaneder, blev affordret nøiere Forklaring herover, men uagtet al Umage fra Dommerens Side, kunde Tiltalte derom ikke give nøiere Oplysning. Tiltaltes Signalement blev derefter taget som følger: Høide 5½ Fod, sort af Farve, før af Lemmer, sorte Øie, ingen synlige Mærker eller Ar. Angaaende Tiltaltes Alder, da har man derom søgt at erholde Døbe Attest, imidlertid er samme endnu ikke modtaget. I Anledning af at Flere af de under Sagen afhørte Vidner, have afgivet Forklaring om at Tiltalte er et Menneske af svag Forstand, fandt Retten det sin Pligt at observere, at uagtet Tiltaltes under Examinationen afgivne Svar, ikke har givet nogen Formodning om at han manglede noget paa Forstanden, har Tiltalte ikke destomindre et vist intetsigende stirrende Blik, som i Almindelighed er uset hos de Mennesker der lider af Sinds Svaghed. Tiltalte blev derefter ført tilbage til Fortet og Forhøret derpaa sluttet og vil samme saasart beskrevet blive at tilstilles Aktor Prokurator Porth. –

Hvorefter Retten blev hævet. –

Saa skeet bevidner
H H Berg

Anno 1828 den 7de Maji om Eftermiddagen Kl 2 slet blev St: Thomæ Extra Bytings Ret, sat, holdt og administreret af Undertegnede i Overværelse af Tingmændene Friborg og Aasted; Hvor da blev foretaget Sagen

N° 5/1828

Prokurator Porth som befalet Aktor

q

Frineger Cornelius, tiltalt for Crimen bestialitatis.

Defensor Prokurator Stenersen mødte og fremlagde Indlæg med deri ommeldte Bilag, samt tilbageleverede de udlaante Documenter, hvorefter han indlod Sagen til Dom. – Aktor var mødt og med Exception af Defensors Indlæg, samt i Henhold til sit Anførte, indlod ligeledes Sagen. – Tiltalte var løs og ledig for Retten tilstæde og blev betydet hvad saavel Aktor som Defensor har anført, hvortil han intet videre havde at observere, end at han var uskyldig, og paa nærmere Tilspørgende af Aktors Indstilling, betreffende den yderligere Oplysning, som han anseer fornøden, da kunde ingen videre Oplysning erholdes fra Tiltalte, som blev at han var uskyldig og vedblev sin sidst afgivne Forklaring. Dommeren fremlagde derefter Attest, hvorefter Tiltalte ikke før har været sagsøgt, dømt eller straffet for nogen Forbrydelse, samt Attest fra Præsten Hr Prætorius, da Tiltalte derunder staaer anført under Navn af Cornelius Johannes William, saa blev han adspurgt om dette er hans rette Navn, hvortil han svarede, at det ikke er ham bekiendt at han har flere Navne, end det af ham angivne Navn Cornelius; endvidere erklærede han paa given Anledning, at han ikke veed at hans Moder har andet Navn end Paulina og er det ham ubekiendt at hun forhen har tilhørt Frue Pedersen. Demitteret. – Fremstod Frinegerinde Paulina, som blev betydet den fremlagte Ministerial Attest og med Hensyn til Samme foklarede paa Tilspørgende, at det ikke er hende bekiendt, at hendes Søn tillige hedder Johannes William, men det kan imidlertid gerne være mueligt, eftersom hun ikke gav sin Søn Navnet, men dette blev givet af hendes forhen værende Eierske afdøde Frue Pedersen, som bestemte hvad Navn bemeldte hendes Søn skulle have og nedskrev dette paa en Seddel, som hun sendte til Præsten; derhos forklarede hun, at hendes Navn er Maria Elisabeth, men at hun desuagtet almindeligen kaldes Paulina, samt at hun blev frigivet af hendes Eierske Frue Pedersen, forinden Dennes Død. Demitteret. – Arrestanten blev derefter opsendt til Fortet og Sagen optaget til Kiendelse eller Dom. Hvorefter Retten blev hævet.

Saa skeet bevidner. -

H H Berg.

Anno 1828 den 16de Mai om Middagen Kl: 12 slet, blev St: Thomæ Extra Bytings Ret sat, holdt og administreret af Undertegnede, i Overværelse af Tingmændene Friborg og Aasted; Hvor da blev foretaget Sagen:

Nº 5/1828

Prok: Porth som befalet Aktor

q

Frineger Cornelius, tiltalt for Crimen bestialitatis.

Dommeren fremlagde en Attest fra Stedets Landsphysikus Doktor H: B: Hornbeck, vedkommende Tiltalte. – For Retten fremstod Frinegerinde Paulina alias Marie Elisabeth, som paa Grund af den Uoverensstemmelse der var i hendes og Tømmermester Phillips under Forhøret afgivne Forklaringer, nu erklærede, at det var Frue Coppinger, der var en Søster af Deponentindens forrige Eierske Frue Pedersen, som havde, efter Dennes Død antaget sig hendes Søn Tiltalte Cornelius, og talt med Tømmermester Philips at tage ham i Lære for sig, hvorfor ogsaa hans Forklaring i den Anledning var rigtig. – Arrestanten var løs og ledig for Retten tilstæde. Aktor og Defensor mødte. Hvorefter af Dommeren med tiltagne Meddomsmænd blev afsagt saadan Dom, som Dom Protokollen udviser. – Dommeren blev Arrestanten bekiendtgiort og derefter igien opsendt i Fortet. – Hvorefter Retten blev hævet. – saa skeet testerer

H H Berg

St. Thomas Byfoged, Domprotokol 1826-1829

[opslag 171]

<https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=20201167#290374,58034447>

Anno 1828 den 16de Mai om Middagen Kl: 12 slet blev St Thomæ extra Byetings Ret sat, holdt og administreret af Undertegnede, i Overværelse af Tingmændene, hvorda blev udi Sagen:

N° 5/1828

Prokurator Porth som befalet Aktor q Frineger Cornelius, tiltalt for Crimen bestialitatis. –
afsagt følgende

Dom:

Arrestanten Frineger Cornelius, som er tiltalt for Crimen bestialitatis, er overbeviist denne Forbrydelse, ved egen Tilstaaelse og James Verdets Vidnesbyrd, hvorefter han har havt legemlig Omgængelse med en Hoppe, som han havde ført ind i et Got, hvor han blev opdaget af Verdett. Vel har Tiltalte senere fragaet denne Tilstaaelse, men denne Tilstaaelse Fragaelse kan ikke komme ham tilgode. Aktor har paastaet ham dømt efter Lovens 6 – 13 – 15, imidlertid antages ikke Retten at denne Straf paa ham kan blive at anvende, i Betragtning af at han, efter hvad der under Sagen er oplyst, ikke kan ansees at have saa megen Brug af sin Forstand, at Handlingen kan ansees fuldkommen tilregnelig. Det er nemlig godtgiort ved flere af de under Sagen førte Vidner, at Tiltalte allerede fra sin tidlige Alder af har havt noget eget sært i sin Opførsel, der maa tilskrives en forvirret eller høist svag Forstand. Saaledes har han jevnlig pleiet at løbe væk fra sin Familie og opholdt sig flere Dage i Busken, udsat for Hunger, uden nogetsomhelst Motiv dertil, da han kun har været tvunget til at arbeide, eller truet med Straf; efter at være opvoxet har han vedblevet dette underlige Væsen, og ofte naar han saaledes har været borte, har han ladet sig føre hjem af et lille Barn, ligesom alle de øvrige af Vidnerne angiver Omstændigheder, røber om ikke egentlig total Mangel paa Forstand, dog en saa høi Grad af Sindssvaghed, at man vel med Føie kan gjøre den Slutning, at hans Begreber ere saa dunkle, at han ikke kan gjøre sig saadan Forskiel Forestilling om hans Handlingers Moralitet, som udfordres for at disse skulde kunde tilfulde tilregnes ham. Vel har Tømmermester Phillips, hos hvem Tiltalte for 2 Aar siden har været i Lære i cirka 3 Aar, forklaret at han aldrig har mærket, at han manglede Forstand, men dette eenlige Vidnesbyrd modsiges af de øvrige; ikke heller har Tiltaltes Forklaringer under Sagen givet Anledning til at slutte at han mangler Forstandens Brug, men ikke destomindre antager Retten, at de ovenciterede Omstændigheder afgive tilstrækkelig Grund for Sammes derpaa byggede Formening. – Uagtet Retten saaledes antager at Tiltalte paa Grund af hans yderst indskrænkede og svare Forstands Evner, ikke kan fuldkommen tilregnes den begaaede Forbrydelse, formener Samme ikke destomindre at hans Forstand ikke kan antages at være fær ham aldeles betaget, at han jo har kundet gjøre sig noget i hvorvel et dunkelt Begreb om Afskyeligheden af den Misgierning, som han er overført, og at som en Følge deraf, uagtet han ikke kan straffes efter Lovens 6 – 13 – 15 med Livets Fortabelse, dog bør belægges med Straf. Lovgivningen frembyder ogsaa Analogien for at Forbrydelser. der begaaes af Personer, som paa Grund af deres Alder ikke endnu antages at have fuldkommen Forstand, belægges med en i Forhold til samme ringere Straf, saaledes bestemmer Lovens 6 – 6 – 18 Riis, eller efter Omstændighederne offentlig Arbeide for Livstid for Børn imellem 10 og 14 Aar, der begaaer Drab. Efter Foranførte og i Betragtning af Omstændighederne, antager Dommeren og Meddomsmænd, at Tiltalte Arrestant Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William bør hensættes til Arbeide i Kiøbenhavns Tugthuus i fire Aar; saa bør han og udrede alle af denne Sags og hans Arrest og Forflegning medgaaede Omkostninger samt betale i Erstatning til Politie Adjutant Boy, eller Landskassen forsaavidt samme allerede har udredet, Værdien af det ihjelslagne Dyr med 10 \$. Forsaavidt Tiltalte er Uformuende, udredes det hele af Landskassen. – Under Sagens Førelse har intet Ophold fra Aktors eller Defensors Side fundet Sted, og forsaavidt denne Sag har været til Dom optaget siden afvigte Løverdags, saa forhaabes at denne Tid ikke vil findes at have været for lang, i Betragtning af de mange andre Forskiellige og tildeels uopsættelige Embedsforretninger, hvilke Dommeren som Byefoged, Politiemester m: m:, har at varetage. –

Thi blev af Dommeren og Meddomsmænd kiendt for Ret:

Tiltalte Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William bør hensættes til Arbeide i Kiøbenhavns Tugthuus i fire Aar, saa bør han og betale alle af denne Sag, samt Arrest og Forflegning flydende Omkostninger, samt til Politieadjutant Boy i Erstatning 10 \$, eller til Landskassen, forsaavidt samme allerede har udredet samme. I Tilfælde af Uformuenhed udredes det Hele af Landskassen. At efterkommes under Adfærd efter Loven og efter Øvrighedens nærmere Foranstaltning. –

H H Berg
Som Meddomsmænd
Friborg: Aasted Gartner Müller

Landsoverretten for De Vestindiske Øer, Voteringsprotokol 1827-1832

[opslag 139]

<https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=20196520#288224,57079021>

Anno 1828 den 6te Junij, blev i Den Kongelige vestindiske Landsoverret af mig U. C. Wedege som Justitiarius af mig Jess Fæster som constitueret første Assessor og af mig cand: juris Kongelig Fuldmægtig C. B. Petersen som constitueret anden Assessor voteret i følgende Sag:

21/1828.

Secretair P. Borch som befalet Actor – q – Arrestanten Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William

Petersen Under nærværende Sag er det oplyst saavel ved Tiltaltes egen Tilstaaelse som ved et lovfast Vidnes Forklaring at Tiltalte Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William har været i Færd med at iværksætte legemlig Omgang med en Hoppe, og, endskjøndt han senere har fragaaet sin Tilstaaelse, maa denne dog efter Lovens 1 – 15 – 1 have fuld Retsvirkning. – Han er ifølge Døbeattest over criminel Lavalder, og det er ikke oplyst at han tilforn har været tiltalt eller straffet. – Uagtet de om Forbrydelsen fremkomne Oplysninger, er det dog meget tvivlsomt, om samme har været consummatum, i Særdeleshed naar man lægger Mærke til den Deel af Vidnets James Verdets Forklaring, der gaaer ud paa at han /:Vidnet:/ øjeblikkelig løb ned, men at Arrestanten saae ham inden han kom næved ham og sprang paa Hoppen, dog forfulgte Deponenten ham og greb ham;" heraf er det nemlig klart, at den Tid, som Tiltalte har haft til Forbrydelsens Udøvelse, har været særdeles kort, da han ved Vidnets Nærværelse allerede var i Færd med at ride bort. – Forberørte Deel af Sagen har Underdommeren ikke kunnet erhverve nærmere Oplysning om, da Tiltalte senere aldeles nægter Forbrydelsen, og Retten skjønner heller ikke, at videre Oplysning desangaaende vil være at erholde. – Da Arrestanten, efter det foranførte, ikkun kan ansees overbeviist om at have attenteret den i 6 – 13 – 15 nævnte Forbrydelse, findes ej heller den der fastsatte Straf, der synes at forudsætte at Misgjerningen er consumeret, anvendelig, hvorfor en arbitrair Straf maa tilkjendes Tiltalte, ved hvis Bestemmelse bliver at tage Hensyn til, at Arrestanten skjøndt hans Sindsforfatning ikke, efter Rettens Formening udelukker Tilvegnelse, dog i Følge de aflagte Vidnesbyrd og Forklaringer, maa ansees for noget fjantet og i høi Grad stupid, hvilket Landphysicus i hans under Sagen fremlagte Attest ogsaa synes at indrømme. – Den Arrestanten saaledes idømmende arbitraire Straf findes efter Omstændighederne at kunne bestemmes til 2 Aars Fæstningsarbejde, hvorhos bemærkes at Placaten af 27de February f. A. ikke endnu er gjort gjældende her. – Underrettsdommen bliver altsaa forsaavidt at forandre, men i Henseende til Actionens Omkostninger og den Politiajudtant Boy tillagte Erstatning for den ihjelslagne Hoppe at stadfæste. – Sagens Behandling for Underretten, saavel som Sagførelsen der, skiønnes ikke at have været forbundet med ulovligt Ophold. – I Henseende til Sagførelsen her for Retten fra Actors Side, anmærkes at uagtet Actions Ordren er dateret 23 May har han dog først udtaget Stævning den 28 May uden at han for dette Ophold har anført nogen Grund, men da Actions Ordren i Følge den samme af Actor givne Paategning først er ham tilhændekommet den 27 May skiønnes Sagen fra hans Side tilbørligen fremmet. – Defensor her for Retten har forsvarligen udført Sagen. –

Thi concluderes:

Tiltalte Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William bør hensættes til Fæstningsarbejde i 2 Aar. I Henseende til Actionens Omkostninger og den Politieadjutant Boy tillagte Erstatning stadfæstes Underrettsdommen – At efterkommes under Adfærd efter Loven . –

Fæster Eenig med constitueret Aβeβor Petersen

Wedege Arrestanten Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William, der under nærværende Sag tiltales for Crimen bestialitatis, er ved egen Tilstaaelse og eet Vidnesbestemte Udsagn tilstrækkelig overbeviist at have havt legemlig Omgang med en Politie-Adjutant Boy tilhørende Hoppe. – Vel har han senere villet fragaae sin Vedgaaelse af Factum, men dette kan ikke, mod 1 – 15 – 1 komme i Betragtning, og det saameget mindre som hans senere Forklaring om Sagen sammenholdt med den af ham forhen ved Konfrontationen med Vidnet James Verdett afgivne, ikke giver mindste Anledning til at antage nogen Misforstaaelse i saa Henseende. Tiltalte, der har den criminelle Lavalder og ikke beviisligen er berøvet Forstandens Brug, vil altsaa ligefrem blive at dømmes efter 6 – 13 – 15, thi vel maa det antages, efter de under Sagen fremkomne Oplysninger, at han er stupid og paa en Maade fjantet, men dette skiønner han ikke at være i den Grad et Factum ikke skulde kunne tilregnes ham, ligesom jeg heller ikke kan være uenig med Actor for Underretten i, at der til at ansee delictum som consumatum, skulde udfordres særskilte Beviis for effusion feminis, og Forbrydelsen i manglende Fald blot bliver at straffe som attentat. – Underretsdommen, ved hvilken Tiltalte er anset med en arbitrair Straf af Arbeide i Kiøbenhavns Tugthus i 4 Aar, vil efter min Formening altsaa forsaavidt blive at forandre, men i øvrigt, forsaavidt den idømte Erstatning og Actionens Omkostninger angaaer, at stadfæste. Betræffende Sagens Behandling for Underretten og dens Førelse for begge Retter attesteres: at samme har været forsvarlig.

Thi concluderes:

Tiltalte Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William bør strafes med Baal og Brand. – I Henseende til den idømte Erstatning og Actionens Omkostninger stadfæstes Underretsdommen. – At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Saaledes passeret vedgaae:

U. C. Wedege

Fæster

C. B. Petersen

Landsoverretten for De Vestindiske Øer, Domprotokol 1827-1832

[opslag 125]

<https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=20196522#288232,75776381>

Anno 1828 den 7de Junij blev i den Kongelige vestindiske Lands Overret afsagt følgende

Dom:

21/1828.

Secretair P. Borch som befalet Actor – contra Arrestanten Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William.

Under nærværende Sag er det oplyst saavel ved Tiltaltes egen Tilstaaelse som ved et lovfast Vidnes Forklaring at Tiltalte Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William har været i Færd med at iværksætte legemlig Omgang med en Hoppe, og, endskjøndt han senere har fragaaet sin Tilstaaelse, maa denne dog efter Lovens 1 – 15 – 1 have fuld Retsvirkning. – Han er i Følge Døbe-Attest over criminell Lavalder, og det er ikke oplyst at han tilforn har været tiltalt eller straffet. – Uagtet de om Forbrydelsen fremkomne Oplysninger, er det dog meget tvivlsomt, om samme har været consummatum, i Særdeleshed naar man lægger Mærke til den Deel af Vidnets James Verdetts Forklaring, der gaaer ud paa at han /:Vidnet:/ øieblikkelig løb ned, men at Arrestanten saae ham inden han kom næved ham og sprang paa Hoppen, dog forfulgte Deponenten ham og greb ham," heraf er det nemlig klart, at den Tid, som Tiltalte har havt til Forbrydelsens Udøvelse, har været særdeles kort, da han ved Vidnets Nærmelse allerede var i Færd med at ride bort. – Forberørte Deel af Sagen har Underdommeren ikke kunnet erhverve nærmere Oplysning om, da Tiltalte senere aldeles nægter Forbrydelsen, og Retten skjønner heller ikke, at videre Oplysning

desangaaende vil være at erholde. – Da Arrestanten, efter det foranførte, ikkun kan ansees overbeviist om at have attenteret den i 6 – 13 – 15 nævnte Forbrydelse, findes ej heller den der fastsatte Straf, der synes at forudsætte at Misgjerningen er consumeret, anvendelig, hvorfor en arbitrair Straf maa tilkjendes Tiltalte, ved hvis Bestemmelse bliver at tage Hensyn til, at Arrestanten skjøndt hans Sindsforfatning ikke, efter Rettens Formening udelukker Tilvegnelse, dog i Følge de aflagte Vidnesbyrd og Forklaringer, maa ansees for noget fjantet og i høi Grad stupid, hvilket Landphysicus i hans under Sagen fremlagte Attest ogsaa synes at indrømme. – Den Arrestanten saaledes idømmende arbitraire Straf findes efter Omstændighederne at kunne bestemmes til 2 Aars Fæstningsarbejde, hvorhos bemærkes at Placaten af 27de Februar f. A. ikke endnu er gjort gjældende her. – Underretsdommen bliver altsaa forsaavidt at forandre, men i Henseende til Actionens Omkostninger og den Politiajutant Boy tillagte Erstatning for den ihjelslagne Hoppe at stadfæste. – Sagens Behandling for Underretten, saavel som Sagførelsen der, skiønnes ikke at have været forbundet med ulovligt Ophold. – I Henseende til Sagførelsen her for Retten fra Actors Side, anmærkes at uagtet Actions Ordren er dateret 23 May har han dog først udtaget Stævning den 28 May uden at han for dette Ophold har anført nogen Grund, men da Actions Ordren i Følge den samme af Actor givne Paategning først er ham tilhændekommet den 27 May skiønnes Sagen fra hans Side tilbørligen fremmet. – Defensor her for Retten har forsvarligen udført Sagen. –

Thi kiendes for Ret:

Tiltalte Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William bør hensættes til Fæstningsarbejde i 2 Aar. I Henseende til Actionens Omkostninger og den Politieadjutant Boy tillagte Erstatning stadfæstes Underretsdommen – At efterkommes under Adfærd efter Loven . –

U. C. Wedege

Højesteret, Voteringsprotokol 1828C

[opslag 121]

<https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=21591161#415290,76488821>

14de Octobr

N° 255.

Højesterets Advocat Salicath, som befalet Actor

ctr:

Arrestanten Frineger Cornelius, alias Cornelius Johannes William.

Indstævner til Stadfæstelse, Skjærpelse og yderligere Paakjendelse en inden den Vestindiske Lands Overret under 7de Junii 1828 afsagt Dom i en Sag, anlagt af Justitien mod Tiltalte for begaaet crimen bestialitatis. –

Ved bemeldte Dom er saaledes kjendt for Ret; " Tiltalte Frineger Cornelius, alias Cornelius Johannes William bør hensættes til Fæstnings Arbejde i 2 Aar. I Henseende til Actionens Omkostninger og den Politiajutant Boy tillagte Erstatning stadfæstes Underretsdommen. At efterkommes under Adfærd efter Loven. –

Ved den inden St: Thomæ Byetingsret den 16de Maij 1828 afsagte Dom er saaledes kjendt for Ret: "Tiltalte Frineger Cornelius alias Cornelius Johannes William bør hensættes til Arbejde i Kjøbenhavns Tugthuis i 4 Aar; saa bør han og betale alle af denne Sag samt Arrest og Forflegning flydende Omkostninger samt til Politie Adjutant Boy i Erstatning 10 \$ eller til Landkassen, forsaavidt samme allerede har udredet samme. – I Tilfælde af Uformuenhed udredes det Hele af Landkassen. At efterkommes under Adfærd efter Loven og efter Øvrighedens nærmere Foranstaltning."

Actor deducerede Sagen og allerunderdanigst paastod at Lands Overrettens Dom enten skjærpes eller stadfæstes samt at Tiltalte tilpligtes at betale ham Salarium.

Defensor Advocat Sporon exciperede og allerunderdanigst paastod: at de ergangne Domme tilsidesættes og at Tiltalte enten for Actors videre Tiltale frifindes eller kun ved en ringe correctiv Straf ansees. –

Vota:

Greve Moltke. Nærværende mod Arrestanten Frineger Cornelius eller som han og kaldes Cornelius Johannes William, der er noget over 18 Aar gl., anlagte Sag er foranlediget ved en Anmeldelse fra Handelsbetjent Verdett om at have seet Tiltalte gjøre sig skyldig i crimen bestialitis. Under det d: 24de April d: A: optagne Forhør nægtede Tiltalte Factum og angav at han, der passede Politie Adjutant Boys Hest og havde været nede med den ved Stranden, havde ført den ind i et Got mellem 2 Pakhuse, hvor han bandt Hesten medens han forrettede et nødvendigt Ærinde. Verdett kom nu efter Tiltaltes Forklaring til ham og spurgte hvis Hesten var, og troede Tiltalte, at han ~~h~~ var vred fordi Hesten var bundet i Gottet. Efterat Verdett var mødt og havde afgivet sin Forklaring, der gik ud paa at han fra sit Vindue havde observeret at Tiltalte var steget af Hesten paa en Muur, taget Halen tilside og bedrevet Utugt mod samme, vedgik Arrestanten, da de bleve confronterede, at han virkelig havde begaaet den Afskyelighed hvorfor han sigtedes, og at det dermed var tilgaaet som Verdett forklarede, hvilket han maatte vedgaae at være Sandhed i det Hele; han angav tillige at det var den første Gang han havde gjort sig skyldig i denne Forbrydelse, som han nu meget fortrød. Under et senere Forhør har han tilbagekaldt denne Tilstaaelse, og er stadigen vedblevet sin Benægtelse, hvorhos han har bemærket, at han under det tidligere Forhør med sin afgivne Forklaring ikkun meente at han havde været i Gottet og forrettet at nødvendigt Ærinde. Jeg skulde nu allerunderdanigst formene, at det efter de Oplysninger, som her under Sagen er tilstæde vel maa ansees betænkeligt at fælde Tiltalte paa Grund af den af ham først afgivne Tilstaaelse. Der er af flere af de under nærværende Sag afhørte Personer afgivet Forklaringer, som gaae ud paa at Tiltalte i høj Grad er dum og stupid, samt at han ansees fjantet og ikke at besidde Forstandens fulde Brug. De have tillige opgivet flere Data paa hvilke de grunde denne deres Formening, og hvoraf nogle forekom mig af den Beskaffenhed at de ere tilstrækkelige til at begrunde en saadan Formening. Da han saaledes forklare at han ikke sjelden uden Anledning løb bort fra sin Moder og tilbragte flere Dage i Busken uden at erholde Fødemidler, at han aldrig spøjte uden med Børn og af disse lod sig cujonere. Retten har ogsaa attesteret at uagtet Tiltaltes under Examination afgivne Svar ikke have givet Formodning om at han manglede noget paa Forstanden, havde han dog et vist intetsigende stirrende Blik, som er almindeligt for de Mennesker, der lide af Sindssvaghed, og Landphysicus Hornbecks Attest indeholder at uagtet Tiltalte ikke har røbet afsindig Handling eller Tale, saa forekommer dog undertiden hans Svar og endnu mere hans Mine og Gebærder saa stupide, at de vel kunne vække Mistanke om Mangel paa Forstandens fulde Brug, hvorom kun en meget lang Observation kan bringe til en Grad af Vished. – Om man end ikke vilde antage at han paa Grund af denne Stupiditet kunde fritages for Straf for de ham imputerede delictum, saafremt dette kunde ansees ham modbeviist, hvilket dog med Hensyn til Forbrydelsens Beskaffenhed er tvivlsomt om han ikke har afgivet Forklaringen uden egentlig at viide hvad han forklarede, eller at han ved sin Stupiditet kan være foranlediget til at afgive en urigtig Tilstaaelse. Det sees nemlig ikke at han er Examineret om Factum, men hans Tilstaaelse er skeet paa den Maade at han har indrømmet Rigtigheden af Verdett's Forklaring, og det forekommer mig at en saa studpid Person som Tiltalte kunde vel indrømme Rigtigheden af en Forbrydelse, som ikke var sand. Jeg bemærker at forsaavidt han paaberaaber sig at han ved sin Tilstand kun sigtede til at han var borte i et nødvendigt Ærinde, det vil ikke være klart at samme er saa ganske usandsynligt, da han kunde troe at han ved at komme paa et Sted hvor han ikke havde Ret til at være begik noget Ulovligt, hvilket og bestyrkes derved at han under det første Forhør har angivet at han troede Verdett var vred fordi Hesten var bundet udenfor Pakhuset. Verdett's Forklaring er vel aldeles bestemt, men denne alene kan ikke være tilstrækkelig til at fælde ham, og det er ogsaa tænkeligt at Verdett der efter sin egen Forklaring var i en høj Grad af Affekt, ikke nøje kan have observeret hvad der passerede, og at han, formedelst den hos ham opstaaede Idee om at det var Tiltaltes Hensigt at bedrive Utugt med Hoppen, kan være bragt til at troe at han saae mere end der virkelig foregik, og det saameget mere som det omhandlede Sted er omgivet af Buske. Jeg troer derfor at Tiltalte vil være at frifinde for Actors videre Tiltale mod at udrede Actionens Omkostninger, hvorhos Erstatningen for Hoppen maa blive at udrede af Landkassen. Ved processualia er intet at erindre. –

Thi concluderes allerunderdanigst:

"Cornelius eller Cornelius Johannes William bør for Actors videre Tiltale i denne Sag frie at være. I Henseende til Actionens Omkostninger bør Lands Overrettens Dom ved Magt at stande, og bliver den Politie

Adjutant Boy tillagte Erstatning udredes af Landkassen. I Salarium til Advocat Salicath for Højesteret betaler Tiltalte 10 Rd: D: V: C:"

Rothe. Jeg er med Hr Grev Moltke enig i at Tiltalte ikke kan Dømmes for det ham imputerede delictum, og skal, som er efter min Formening afgjørende Datum for at antage at Tiltalt ikke er capax poenæ, i Særdeleshed paaberaabe mig Landphysicus Hornbecks Attest, der udtrykkelig indeholder at Tiltaltes M....s og Gebærden var saa stupide at de maatte vække Mistanke om han besad Forstandens fulde Brug; og naar han som Læge sætter Sligt i Tvivl, saa mener jeg og at Domstolen, naar Spørgsmaal er om Strafs Anvendelse, maae antage at Betingelsen derfor ikke er tilstæde. Men da de Tilfælde i hvilke det forhen i Højesteret er antaget at gale Folk kunne tilpligtes at udrede Omkostninger og Erstatning ikke synes mig anvendelige paa nærværende Sag, saa skulde jeg formene at Tiltalte vil være at frifinde for Actors Tiltale i denne Sag, og at Actors Salarium for Højesteret af det Offentlige vil være at udrede.

Thi concluderes allerunderdanigst:

"Cornelius alias Cornelius Johannes William bør for Actors Tiltale i denne Sag frie at være. Advocat Salicath tillægges i Salarium for Højesteret 10rd D. V. C^t., som udredes af det Offentlige.

Greve Ahlefeldt Laurvig. Jeg skulde ligeledes være enig i at Tiltalte ikke kunde belægges med Straf, idet, jeg in specie refererer mig til Hr Greve Moltkes Raisonement. thi jeg troer ikke at der er saadanne Data i Sagen at man med Bestemthed kan antage Tiltalte i Almindelighed for incapax poenæ. eller at han har en saadan Mangel i Erkjendelseevnen, saa at han ikke skulde kunne indsee det afskyelige og unaturlige i den ham imputerede Handling, hvilket han lettere maatte kunne indsee ved denne end ved hvilken somhelst anden Forbrydelse, hvortil udkræves Slutninger og Raisonement; og i øvrigt bygger jeg i Henseende til Bedømmelsen af Tiltaltes Forstandsevner mere paa Deponenternes Forklaringer end paa Landphysicus Attest, thi i denne hedder det: at til at fælde Dom over Tiltaltes Forstandsevner udfordres et langt Bekjendtskab; og en saadan langvarig Omgang have flere af Deponenterne, især hans Moder og Fader, havt med Tiltalte. Med Hensyn hertil troer jeg at man ikke har Grund til at fæste Liid til hans Tilstaaelse, hvortil endnu kommer at han for sin Moder har nægtet Fortrydelsen. Jeg concluderer derfor som Hr Grev Moltke.

Stellwagen. Jeg finder mig ej heller saaledes overbeviist, at jeg tør andrage paa Straf for Tiltalte. Dette Resultat bygger jeg fornemmelig paa at jeg antager Tiltaltes mentale Forfatning ikke at være saadan, som maa forudsættes, naar man skulde fæste fuldkommen Liid til en Tilstaaelse, i Særdeleshed under saadanne Omstændigheder, som de der ledsage nærværende Sag og Maaden hvorpaa Tilstaaelsen er afgivet, den af Land Physicus i fornævnte Henseende afgivne Attest finder jeg at være et afgjørende Datum. Naar man nu først er kommen til denne Overbeviisning, da kan man ikke fæste Liid til Tilstaaelsen saaledes som den er afgiven, thi den er saa summarisk at man meget godt kan tænke sig at Tiltalte i Følge sin Sindsforfatning kan have ladet sig bevæge til at tilstaae at han havde gjort sig skyldig i noget som ikke havde fundet Sted. Naar Tiltalte in Specie har forklaret at det er tilgaaet saaledes som Verdett siger, da maa jeg bemærke, at denne ikke har givet nogen detailleret Forklaring, men blot i almindelige Udtryk beskrevet Handlingen. Jeg forestiller mig saaledes at Tiltalte letteligen har kunnet imputere sig hvad han ikke var skyldig i, og først senere ved nøgen Examination har erfaret at han havde paasagt sig hvad der ikke var sandt, og senere vedblevet dette. Om nu Tiltalte kan blive at frifinde for videre Tiltale finder jeg vel tvivlsomt, men da det dog forekommer mig at der været Anledning for Justitien til at anlægge Action, troer jeg, med Hensyn til hvad tidligere er antaget, at Tiltalte kuns kan blive at frifinde for videre Tiltale mod at udrede Actionens Omkostninger, dog finder jeg ikke at man kan paalægge ham at udrede Erstatning for Hesten, hvilket imidlertid ej udtrykkelig behøver at nævnes i Conclusionen.

Thi concluderes allerunderdanigst:

"Cornelius eller Cornelius Johannes William bør for Actors videre Tiltale i denne Sag frie at være. I Henseende til Actionens Omkostninger bør Lands Overrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium til Advocat Salicath for Højesteret betaler Tiltalte 10 Rd D: V: C:"

Koefoed. Jeg er enig med Hr Højesterets Assessor Rothe og skal blot bemærke med Hensyn til Spørgsmaalet om Tiltalte bør frifindes pure eller for videre Tiltale, at da der, efter hvad der er oplyst om Tiltaltes Sindsforfatning ikke er tilstrækkelig Grund til at antage at Tiltalte har foretaget nogen Handling, som kunde paadrage ham criminel Ansvarlighed, men han være at frifinde for Actors Tiltale. Ligesom han, efter det anførte ikke kan tilpligtes at udrede Erstatning for Hesten, hvilket man ..... har slaaet ihjel, saaledes maa han og fritages for Actionens Omkostninger, der ligeledes maa henføres til Erstatningen. Vel have tidligere Domme, hvorved Galne, som paa Grund af deres Sindstilstand ere blevne frifundne, tilpligtede at udrede Actionens Omkostninger, men i saadanne Tilfælde har der dog været overbeviist de Tiltalte Selvvirkende Handlinger, om hvilke det saameget mere kunde antages, at de kunde have saadan Følge, som 6 – 6 – 17 endog har paalagt den som dræber i Vildelse og Raserie at udrede Mandebod. – Jeg concluderer derfor som Hr Højesterets Assessor Rothe.

Schiønning.

Engelhart.

Lassen. Ligeledes

Rosenkilde.

Bornemann.

Derefter blev saaledes dømt:

"Cornelius alias Cornelius Johannes William bør for Actors Tiltale i denne Sag frie at være. Advocat Salicath tillægges i Salarium for Højesteret 10 Rd: Dansk Vestindisk Courant, som udredes af det Offentlige."

Højesteret, Domprotokol 1828B

[opslag 120]

<https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=21606274#377401,73388252>

N° 255.

Højesterets Advocat Peter Salicath efter Kongelig Befaling
contra
Arrestanten Frineger Cornelius, eller Cornelius Johannes William

Stævning dat: d: 7de October 1828.

Cit: er inden den vestindiske Lands Overret den 7de Juni 1828 afsagt Dom i en Sag anlagt af Justitien mod Tiltalte for at have gjort sig skyldig i crimen bestialitatis m: v:

Thi som ved bemeldte Dom saaledes er kjendt for Ret: Tiltalte Frineger Cornelius, alias Cornelius Johannes William bør hensættes til Fæstningsarbeide i 2 Aar. – I Henseende til Actionens Omkostninger og den Politiadjutant Boy tillagte Erstatning stadfæstes Underretsdommen. –

Og som ved den inden St: Thomas Byetings Extraret under 16de Mai 1828 afsagte Dom saaledes er kjendt for Ret: Tiltalte Frineger Cornelius Johannes William bør hensættes til Arbeide i Kjøbenhavns Tugthuis i 4 Aar; saa bør han og betale alle af denne Sag, samt Arrest og Forflegning flydende Omkostninger, samt til Politie Adjutant Boy i Erstatning 10 \$, eller til Landkassen forsaauidt samme allerede har udredet samme. – I Tilfælde af Uformuenhed udredes det Hele af Landkassen. –

Saa indstævnes Overrettens Dom til Stadfæstelse og yderligere Paakjendelse samt til Skjærpelse.

Tirsdagen den 14de Octb. 1828.

Cornelius eller Cornelius Johannes William bør for Actors Tiltale i denne Sag frie at være. Advocat Salicath tillægges i Salarium for Højesteret 10^{dr} Dansk Vestindisk Courant, som udredes af det Offentlige.
